

Nº 14.

Sestdeena, 3. (15.) April

Malka par gaddu 1 rubl.

1871.

Rahdita jās.

Geschäfes finnas. No Rīgas: pahr daugawas ledru, — pahr dīselu-zellu no Jelgavas us Schaukeem un pahr sawadeem labbibas schkuhnem. No Kursemes: pahr sweshu meeschu - fehlu, — pahr rekrūchū fershām. No Pehterburgas: pahr lohlera - schru. No Dīgaunijas: pahr skohlahm. No Irkutskas: semmes - trižeschana. No Kaukāzā: wezzee eddīshwotaj pahrnahlufti.

Absenmes finnas. No Wabzsemes: strībds valsts runnas-deenā. No Franzijas: pahr būmpočanohs. No Spanijas: körtesu sapulze. No Turzijas: pahwesta wehsteens. No Sēmek-Amerikas: pahr kuba falln.

Jaunakās finnas.

Kā Čeerdam Rubbescham un Sahmu-fallas Trihnitei sweschās ap-mallās lābjees. Gaddijums us Wabzeeschū kaptehas Mošlawā. Pehteris un Tschaukste. Seltainites fehras. Zabbibas un jittu prezzi tirkus.

Peliftumā. Leela tīziba. Meesa un gars. Kohymanna dīshwes littumi. Drufzinas.

Geschäfes finnas.

No Rīgas, 2. April. Muhsu daugawas ledbus wehl stāhw wessels, bet jau rāhdahs, ka palizzis dauds glehwaks. Tapebz jau oiswaffar wissi us brauzami tilti tilka noplebsti un laudis' wehl til ween fahjāhm pahri eet no weenas pusses us vātrū. Dubras preefschā leelee ledbus kalni ar bissablehm spahrditi un ar dampfuggu palīghu lausti, til taht no zetta effoht isbihditi ahrā, ka taggad ledbus-is-eeschānai wairs nekas nestahwoht pretti. Lai Deewa vohd, ka wiss isdōhtohs bes breamahm un bes skahdes.

— Dīrdam, ka Rīgas-Jelgavas dīselu-zellu bee-driba apnehmusehs dīselu-zellu willt no Jelgavas us Schaukeem 82 werstes, fur tas tad ar Kownas dīselu-zellu saweenofees un taħda wiħse starp Rīgu un Leepaju warrehs pa dīselu-zellu braukt. Ja schis spreediums tiks no waldischanas apstiprinahs, tad

gan paliks atpakkat tas agrafais nospreedums, dīsles-zellu taifīt teesham no Jelgavas us Leepaju.

— Ahruiss pilsschertas ustaisti labba teesa fāwadi leeli schkuhnai, fur pa dīselu-zellu sawesta labbibā teek glabbata — tapebz, ka zittur wairs na ruhmes. Schs labbibu ar luggeem suhtihs as ahřsemehm.

No Kursemes. Latv. avisēs Nr. 9 ness no Durbes pusses schahdu finnu: Rahds turrenes semmkoh-pejs effoht no Wabzsemes apstellejis jaunu meeschu fehlu no teem tā nosaulteem Imperial- jeb Keisera-meeschēem. 6 mahrzinās malkajuscas 1 rub. 20 kap. Schjamā lālā tohs zittem meeschēem blāfam eesfehjīs. Auguschi rettaki nelā muhsu semmes mee-schi un wahrpas bijuscas plāfanas, bet tad no pālah-wuschi, tad tahts 6 mahrzinās isdēwuscas 20 graudus, tas irr: 1 puhrū un 2 sečiāus, tad turpretti no teem turpat blāfam fehleem muhsu semmes mee-scheem isauguschi tikkai 8 graudi. Schohs meeschus brūhveri labprāht pehrloht; teem effoht prahwi dīsel-tani graudi un effoht wehrtē taħdu fehlu eegahdahb. (Warr pēe skuntes - dāhrīnekeem pilsschertas schahdu fehlu pebz patišchanas apstelleht.) — Bits semmkoh-pejs effoht eegahdajis 1 puhrū jaunu ausu fehlu, kas 100 mahrz. īwerroht un kam graudi reñnati, nelā muhsfeahm. Redsefchoht, tā ar taħm isdohschotees, tad buhschoht feht.

— Wehl no Kursemes. Latwieschū avisēs № 13 lāfam no Kursemes deen-widdus pusses schahdas finnas: Us muhsu taggadeju rekrūchū nodohschanas wiħsi luħkojht, fur jaur loħsefchanu isschikk, lam ja-eet saldatu deenestā, irr jaſakka: paldeewos Deewam

par ſcho likkumu; jo zik breeſniga ta wezza mohde irr, tur ar kerschanu rekrufchus fanemim, to mehs pee muhſu zeeminu Leischeem nupat dabbujam atſift. Daschs laſſitajs eefaukſees: Wai tad tur naow tahds pats keiſera littums, fa ar lohſeſchanu rekrufchi nodohdami? Utbildu: effoht gan, bet draudſchu waldineeti irr iſluhguschees, lai wiinneem laui pehz wezzas mohdes, rekrufchus bes lohſeſchanas nodoht; jo winni zittadi newarroht tohs puſchus fawahlſt... Te redſams,zik zilweſs pee wezza eeradduma peckerrahs, laufchu tas arri buhtu flifts.

Bet gribbeju teift, kas notizzis. Kahdā kurſemmes muſchā naftſlaikā apſlahj kahdi 40 Leischi ar nuhjahm un ſſleem falpu ehrbehrgi, (kas muſchai ne wiſ tuvu) jo tee finnajuschi, fa weens no wiinau puſſes puſcheem tur effoht eelſchā. Par nelaimi ſhee muſchu falpi atradduſchees pilnā graudā, ta-pehz, fa to paſchu deenu iſeijoht tee us zittu gaddu deenestu ſaderredami eedſehrufchees. Tas Leischu puſſis — fa ſafka — bijis gan tur. Tad nu ſahluſees ſtarp ſcheem falpeem, kas arri ſawas ſeewas paſihgā nehmufchi, un Leischeem, ſiwha kaufchanahs, kas ar to beidsahs, fa weenam muſchias falpam dilbja kauls paſtrreeks, oħtram galwa ſadauſita un weens Leitis iħſi pehz tam, oħtris kahdas deenas febbahk ſawas mahjās ſawu garru iſlaiba. Leischi bij bes kahdas teefas ſinnas ſchē fabuntojuſchees, un ſinnams arri nebijuschi ar tukſchahm galvahm. Bittā weetā paſchōs Leischi os arridjan ſhogadd' puſſis, fo gribbejuſchi par rekruti nodoht, weenam kehrejam ar dunzi lungi iſgahſis. Nefenn tunnaju arridjan ar kahdu Schihdu, fo duſſuls mohzija. Wazzaju, no kam ſcho liggu dabbujis? Alteiza man, fa no tam dabbujis, fa zittabert effoht prett 10 wiheem zibnijees un teem galla tatschu iſspruzzis; jo tee gribbejuſchi to preefſch ſaldatu deenesta guhſtih. Redi, kahds poħfts no kerschanas mohdes zeffahs! Zik meerigi, goħdigħi un taifnigi turprettim eet pee lohſeſchanas!

No Pehterburgas Waldiſchana apnehmufchis ſpebzigi paħr to gaħdaht, fa kohlera-ſehrga lai taħlaq ne-ispleschahs. Wezzakajs polizei-meisters Trepow tadeht, fa ſinnams, fa ta ſehrga wiſswairak uſ-kiſt nabbageem zilwekeem, kam flitta paħrifka un kas labbaku paħrifku newarr fagħdaht daħrafibas deħt, apnehmee għadha, fa no 28. Merz pagaidam pee devinahm polizei-teefahm barriba par mehrenu maħfu buhschobt dabbujama. — Dolteru teefas ſinnamu darrijuſe, fa kohlera tagħad Pehterburga gan eiſoħt maħumā, bet garr d'selsu-zeffu zittu ġubernijas ta aktal roħdotees. Iweres gubernators ſinnojjs, fa no teem 6. Merz pa Nikolaja d'selu-zeffu tur ajsnahkufcheem rekrufcheem diwi effoht nomirruſchi, astoni cefixguschi un no teem aktal weħlak 4 mirruſchi. Pskowas gubernators arr ſinnojoh, fa arri tur weens no Pehterburgas atnahzis rekrufhs no-

mirris kohlera-ſehrga. Tāpat dsird wehl no zittahm weetahm.

No Iggannijs rafsta, fa no Iggauku awisehim bes mitteſchanas uſſlubbinati laudis tagħad ſahloħt uſ wairak un uſ labbaħahm lausħu ſkohlaħm dohmaht. Winnu doħmas un apnemšchanahs effoht: buħweħt treetas draudses ſkohlas, eelift labbi mahjitus ſkohlimeisterus, gaħdaht, fa scheem par ſawu puħlinu teek labba alga, fa buhtu labbas un derri-gas grahmatas un fa ſkohlas laiku eetaiſitu neween uſ 100 bet uſ 200 deenahm pa gaddu. Skohlaħs tad arri waijagoħt mahziżta paſaules notiikkumus, ſahdas ſemmes paſaule un dabbas ſinnaſchanas. Winnu awiſes gandrihs katra lappā ſeho waijadsibu laudim pee ſiħra leekħot un rahaħotees arr, fa augħtu neffischoħt, jo paſħas kubtrakħas draudses jau ſahloħt uſ to dohmaht, atſihdamas to par leelu waijadsibu un par ſawu paſchu labbu, un tadeht pagastu runnas-wiħri ſkohlu konwentes un fur ween peenahħħas, to waijadsibu zeffoħt preefſchā; fungi ſkohlas mahjaħm gruntes un waijadsibas daħħwinohħt un ta wijs jautri ſahloħt labbu zettu eet. — Labbi buhtu, fa turpmak jo ſkaidras ſinnas dabbutu paħr wiſſu, fa ar to ſkohlu buhschanu uſ preefſchu eet. — Arri muhſu Latwijsa ſchimmi gaddos — fa ſinnam — laudis jo ſiridgħi uſ ſkohlu zelħħanu zihħabs un atſihħi, fa waijagoħt neween latwijsi mahziżta, kas ſinnams, gan ta pirma waijadsiba, bet arri waħzijsi un freewijsi. Wahzu wallodas mahziba paſihħos jo aħtrak pee atſihħchanas tilt, tapeħx, fa ta wallodā wiſſatħas waijadsigas mahzibju grahmatas jau irr pee roħħas, kas ſchim brihsħam latwijsi wehl truħkst; un Kreewu walloda aktal waijadsiga pee wiſseem walħi ammateem un fewijsk, kaf uſ preefſchu wiſseem buħs ja-uxnem karra-wiħru ammats. Tadeht ſkohlas, ſkohlas un labbas ſkohlas waijadsigas, ja tauta gribb uſ preefſchu tilt un goħda pastab-weiħt preefſch zittahm tautahm.

No Irkutskas rafsta, fa 20ta Februari pulks. 6^{1/2} no riħta Irkutska un wiñas aprinki laudis no meega iſtrauzeti zaur ſemmes-tribżejſchanu. Gan stipra ſchi tribżejſhana nebiju, tomehr mahjas braxxjejuſchis, ſirgi un zilweſi uſ eelahm pee ſemmes notrittuschi un weenai bajnizai frustis nogħħeſſes. Paħr zittahm nelaimehm neħħadħahm nedħir doħt.

No Kaukasus. Wezzee Kaukasus eedſiħwotaji, kas uſ Turziju aigħajjuſchi, tur naow wiſ atradduſchi gattawu maifi un tagħad, fa ſtaħħa, no Diarbelit aprinka Ħschetħenexi leeħeem pulleem taſſiħuſchees atpakkat naħħi uſ Kreevi, bet Turku karra-wiħri toħs naow laiduſchi aiseet. Lai nu no teem kawek-leem warretu iſſargee, tee pa maseem pulgħi ħeem eegħiha Persija un no turreñes uſ ſawu d'simteni paħraħha. Schee laudis paħraħħuſchi pawiſſam nowahruguschi un tillai ar deedelesħchanu ſawu garru welf.

Ahrsemmes sianas.

No Wahzemmes. Wahzemmes walstu runnas-deena iszehlees leels trobfnis starp runnas-wihreem un prohti, no kattolu pusses; jo tee gribbejuschi wissu us to greest, fa lai waldischana pahr to gahda, fa pahwests atkal tikt uzeelts sawa laiziga warra un la winna nemaldbas bauslis tikt spehla lilt. Bet la rahdahs, tad schai preesteru partejai tas ne-is-dohsees wis; winnu effoht dauds masaf, ne fa to, fas teem pretti stahw un tad nu wihretem gan ne-is-dohsees winnu gribba. Neveena prahliga waldischana gan to nedarrihs, fa tahdu aplamibu atweh-lehs, jo tad jau ir paschais laizigai waldischana jadarra wiss pehz pahwesta prahlta ween. Tapehz Baireeschu waldischana zeeti ween aisleeguse to bauslibu winnas semme pafluddinah un neko nelihdschahs pahwesta lahsti, ko schoreis schahwus us Baireeschu bis-kapu Döllingeri, fas flakri un drobfschi tam pretti mahza un peerahda, fa tahds bauslis effoht aplams, nepe-flahjigs un apghazigs.

No Fransijas. Kä tad nu Frantscheem flahjabs Parijs? Us to nu gan ihst warretu atbildeht ar to wahrdiak "flitti." Tubs diwas waldischanas, Versalje un Parijs plehshabs arween. Gan wehl irr weena trescha waldischana, prohti, ta dumpineku waldischana, fas fauzas par widdus-waldischani un fas patte pehzak eezebla to "lohpibas waldischani," bet ko ta wairs warr darriht, tad leelais spehls un warra tai lohpibas-waldischana rohla un schi waldischana, fas tik buhtu tahda beedriba ween nosau-zama, wissu tauischu labbumu gribbedama sawa warra dabbuh, pastrahda dauds waras-darbus. Winni neweenu nefauz zittadi, fa par birgeri, un sad nu kahds birgeris nerahdahs buht winneem ustizzams, tad tahds zeetumā eelfchā un pehz mas ismekleschanas, tas panahk nahves sohdri un winna manta friht lohpibai jeb komunai rohla. Ta taggad pa Parijs strahdajoh un stahsta, fa jau to wezzu laiku galwas-zehrtamo maschini effoht atkal isrihlojuschi, ar ko zilwekus bendeht. Kur tik ween sinn, fam nauda, tur eet to naudu apkhlaht un lai Deews farga to, fas negribb pataut. Taggad weegli ohtru apfuhdscht, fa tas lohpibas prettineels, jo tahdu suhdjbu tuhlin peenem un winna teefschana ahra, ta fa retti ween kahds teek atkal swabbads. Bit ilgi tahda dsihwe warr pastahweht?

Karschs taggad starp abbahm waldischana hilmigi irr kahjās. Bet furrai labbaki isdohdahs, pahr to neweena finna ne-usnemmabs ihsti galwoht. Affinis jau dauds pluhduschas un fa rahdahs, tad leefahs, fa tautas waldischanas farra-spehls no Versaljes arween tuhwak teek pee Parijses. Niknakabs kaufchanahs bijuschas 6ta un 7ta April (jeb muhsu 25ta un 26ta Merz). Abbas pusses tad dauds kritischi un dauds ewainot iktifuschi. Kahwusches pa leelzetteem un pa pilsehtas eelahm fa svehri, bes-

fa kas no ta buhtu istizzis. Parijses waldischana dabbujuse dsirdeht, fa Versaljes waldischana draude-juse winau farangotosh nozhaut, tapehz, fa par dumpineeleem ussfattami; tadeht ta atsal pretti at-runna juse, fa par satru nomaitatu winni trihs no-kauschoht no tautas waldischanas farra-wihreem. Winni pa wissahm mahjam subtoht isluhkus, fas israuga, woi wehl kahdi spehjneeli naw fur pasleh-puschees, fam farra-wihra deeneests ja-usnem; un fur nu tahdu useetoht, to ar warri-weddoht probjam un, ja nelausoht, tad tahdu sohdoh. Tapehz tad zil-weleem, fas meeru mible, tur bailliga dsihwe ween un ahrā jau nelaisch zittus, fa tik ween tahdus, fas winneem nederr woi fas irr tikkai par gruhtib. Bits gudrineeks, Roschfohrs, dewis padohmu, fa Tjehru, tautas waldischanas presidenti, wissweeglaki uswar-eschoht ar to, fa sahfschoht winna flakstahs mahjas pilsfehtā pohsticht; to wissch uswarreschoht paneit un tuhlin padohschotees. Laikam ir tizzibai dumpineeli mugguru gressuschi, jo dsird, fa preesteri zetumā lilti. Kahda sianas no 5ta April fakka: Parihses erzbiskaps Darboa tikkai sanemts zeet, jo is-daudsinahs, fa tas kohpu-waldischana darroht pretti. Sinnams, tahda waldischana winnam neka newarr patift, jo schee wissu gorrigu buhschani pohstijuschi un wissas basnizas mantas notihlajuschi. Parijs arr wissas zeremonijas pee prezzeschanahs effoht no-zeltas un teem, fas gribb sapahrotees, til pee birger-meistera ja-eet un jaleekahs rulli eerafstitees, tad jau wiss isdarrihts. Us to tad arr taggad nekaitami pahri dohdotees kohpa, ko wehlak zitta waldischana laikam nosazzischoht par nederrigu laulib. — Ihst falloht, pahrgalwiba, wissadas negantibas un waras-darbi taggad walda tas leelā scha laika Bahbele, fur schobrihd brahki ar brahleem paschi laujahs. Bit tahm sianahm warr tizzeht, tad ta rahdotees, fa tau-tas waldischana fchim brihscham palekoht wirsrohla un winnas pulsi dumpineku pulsus dsennohnt tahtak Parijs eelfchā, fur pa eelahm ta kaufchanahs buhs jo nikna un gruhta. Lai Deews dohd, fa drihs beigtohs. Ko nu Wahzeeschi darrihs, fa no tubs norummatas farra-flahdes atlibdsinachanas neka wehl naw dabujujuschi, to wehl newarr noredseht.

No Spanijas. Taggad tubs sianas no turrenes nahluschas pawissam zittadas un laikam nebuhs wis teesa, fa jaunais lehninsch gribboht no turrenes aiseet probjam. Stahsta, fa nefenn Kortes jeb tautas runnas-wihri sanahkuschi pirmo reis sem lehnina Amadeus waldischanas pahr walsts buhschani fa-runnatees. Jauno lehnina schee sawa pulsi tohti skanni un firsni apsweizinajuschi un weenu wihrus, fas waldischanas kandidats bijis, par runnas-wihri presidenti eezebluschi. Lad nu leelaka dalka effoht us lehnina pussi un tee dumpineeki, fas nefenn pretti zehlusches, nekur ne-atrohdoht sew atspaidu.

No Turzijas. Is Konstantinopeles rafsta, fa tur taggad pahwesta wehstneels effoht atmabzis, fas grib-

boht tohs atkrittusches Armeeneeschu fakkotus rau-
dsicht atkal atgreest un to fakkotu bisskapu eezelschanu
Turzijā skaidribā west. Jo sultans wairs negrib-
boht meerā buht ar to, ka pahwestam ween buhs
palist ta warra, bissapus fakkoteem Turkusemmē eezelt.
Pahwests taggad pirmo reis pats ar Turkū waldis-
chanu darrischanaas eelaidees zaur to, ka Franzijas
waldischana krittuse, jo libds schim ta arveen turre-
jabs par Turzijas fakkotu aisslahwetaju un par wid-
dutaju, starp pahwestu un sultani. Sultans tahdus
pehrminderus us preelschu wairs negribboht peenemt.

No Seeme-Amerikas. Is Newyorkas ralsta, ka Spa-
neeschu fabeedrotahm walstehm peedahwajoh Ruba-
fallu, lai atpehrk par fims millioneem dollaru. Bet
Amerikaneeschu to nepeenem schoht wis, jo winni ar-
veen tizzoht, ka ta falla sawā laikā pa weli wi-
neem nahfschoht rohkā.

Jaunakahs siinas.

No Bentespils, 31. Merz. Libds schodeen te jau at-
nahfuschi 73 fuggi. Tahdi fuggi, kas us Rihgu eedami,
te now ebraukufchi.

No Paris, 30ta Merz (11. April). Versalies fara-
spehls schodeen fahjis apschauhilt Montroege flansti. Schinni
azzumirki tur dīrī stipru leelgabbalu ruhfschanu.

— 31. Merz (12. April). No walkar walkara weenadi
ween ar leelgabbaleem schauj pee deenwiddus pusses flan-
stehm. No scha rihta laujahs arri us walkara pussi. —
Komunas jeb lohpu-waldischana siino, ka Versalies
farrapulki winneem uslrittuschi pee Buhwer un Iffi flan-
stehm; eenaidneeli peegahiuschi us 100 sohkeem pee flan-
stehm, bet tikkuschi atpakkat aissdīshti un dauds teem no-
tehreti.

Ka Geerdam Rubbescham un Sahmu-sallas Trihuitei sweschäs apmallas klahjees.

(No mahzitaja Fr. Dürre.)

(Slatt. Nr. 12.)

Ta nu gan gahja nabbagam kalpinam, kas us
tihru webju tehwu-semmi bij atstahjis, — warretu
dasch labbaas fazicht, — bet tur tabla Kreewu-semme
jau arri pateescham semmes gabbalus isdaltoht tah-
deem, kas tur faimneeku fahrtā jaunu dīshwi gribb
usnemt. Mihki lautini, — es pats nu jau 10
gaddus schai flaveta semme dīshwoju, arri pats fe-
wim schai puffe muischu esmu noiprizis, bet neweenu
wahrduu no ta nesinnu, ka frohnis Latweescheem
jeb Iggauueem, kam sawā semme wehl deesgan ruh-
mes irr, sché jeb arri pee Kaukasas kalneem semmi
buhtu nolizzis. Kas sché gribb semmi usnemt, tam
irr rente jamaksa, jeb muischneekem, jeb frohnim,
tapat la Widsemme, un turklaht winneem sché dauds
gruhtaki klahjabs, tadeht, ka schabs semmes lohpschanu
itt nemas neproht un muischneeki tahdus sweschinee-
kus arri labprahnt neusnemm. Kas Widsemme ar
weenu sirgu arris, tam sché astoni wehrfchi japirk un
jaleek arksam preelschi, un 8 wehrfchi maksa ar arksi
lohpā wairak nelā 200 rubulus fudr. Kur nu wehl
zittas leetas, ko pee jaumas dīshwes eerikteschanas

waijaga? Es weenam Latweeschu faimneekam lä-
tautas brahlim wissu mantu rohkas dewu, us man-
nas muischas fawu mahjas buhfschanu kohpt, un gan-
drihs puftuhfstoichi rubuki pee ta usgahja: kur te
lungeem warr luste peenahkt, wehl wairak tahdus
faimneekus uszelt un ko te semneeks darrihs, kam ne-
kas now pee rohkas?

Ko nu wehl no Sahmu semmes Trihuitei tewim,
mihkais lassitaais, gribbeju teift? Ak, tas irr wehl
behdigaka pafakka, nelā no Geerda Rubbescha. Ta
patti wilshana, ta patti lehptprahtiba un — wehl
dauds dīstaka uelaime! Jau tahdus gaddus Sahmu
fallā mas augli bij auguschi un nabbaga lautineem
bij gruhta pahrtifschana. Palifka nemeerigi un schurp
turp wallodas gahja pahr filto semmi, winnas bri-
numeem un jaufumeem un ka us turren waijagoht
dohtees. Leelos pullos Iggauui sapulzejahs pee juhr-
mallas; ko us zettu newarreja libds nemt, to par
lehtu naudu prahligafeem laudim pahrdewa, ne us
labbu, ne us launu runnu klausija un kad preefsch-
neeki pehz likkuma us to dīsma, lai tak passi isnem-
moht, tad gandrihs dumpi zehla un us labbu laimi
us Pehterbburgu aissbrauza. Winnu starpā arri bij
Trihuitei wihrs, Kielkondas walsts turrigs faimneeks
Gustaws Rowands wahrdā, kam sawi pahru fims
fudraba rubuki keschā, ko matrohfschu fahrtā bij pel-
nijis, un kas to mehr fiftas semmes selta kalmus zit-
teem negribbeja atwehleht, bet pats eemantoh. Peht-
erbburgā pirma nohte zehlahs. Kreewu waldischana
ne wahrdinu no tahm selta seminehm nesinnaja, kur
Iggauui gribbeja aiseet un winneem tadeht paweh-
leja, lai us Sahmu semmi atpakkat ectoht. Daschus
arri ar saldateem us fuggi aisswetta un kā dumpi-
neeki aissbraukuschi, par deedelneekem mahjās pahrnahza.
Bet leelais pullos Pehterbburgā palifka, karsonis un
zittas breejimigas wahjibas winnus sagrahba, hads
mohija un lai gan kristiga mihlestiba palihdsibu pa-
fneedja, tomehr dauds nabbadstu te nonihla un no-
mirra. Bet Trihuitei un winnas wihrs, kam nauda
un passe bija, atpakkat negribbeja greestees. Peht-
erburas teesas fungu starpā effohrt arr tahdi, kas win-
neem to labbumu newehlejoht, arri Iggauui drau-
des mahzitajam newarroht tizzeht — bet kam tad?
Atkal saldatam! Tahds Latweeschu saldats, atstawn-
neeks, kam tehwu-semmes dīshwe wairs nepatiffa un
kas plaschā walsti jaunu laimi gribbeja mefleht, win-
neem par zetta rahditaju peesittahs un nu wissi lohpā
tablat brauza, brauza un brauza, kamehr Saratowas
leela pilsschta, pafchus fiftas semmes klehpā, atnahza.
Bet ko nu tablati? Semme bij te deesgan, bet ta
peederreja zitteem; sirgi un wehrfchi bij arri, bet tohs
winneem nedewa; sohfs un pihles pullos aplahrt
skaidija, bet winni tohs nedrihsteja kert un zept, jo
tee bija zittu darbigu kauschu manta. Ta nu nau-
dina ildeenas masal palifka, — saldats par dwor-
niku deeneesti usnemha, Kreewu wallodu prasdams
un dīshwoju meerigi, bet Iggauunti neweens negrib-

beja, tadeht ka newarreja farunnatees. Gabja pee Wolgas uppes us darbu; retti ko sadabbiua un tad arri ne par leelatu lohni, ka wezzâ tehvu-semmé. Tè nu us reis dsirdeja, ka nahburgu Samaras gubernijâ kweeschi tihri par brihnumu auguschi un ka semmes strahdnekeem pee ptauschanas itt leelu lohni dohdoht. Gustaws ar feewu farunnajees, sehdahs us dampkuggi un aisbrauza us Samaru. Lai naudinu, kas wehl bij atlifluse, pa tam starpam nenosagtu, to paschu kahdam Kreewu andemannam isleeneja — jaunu mantu gribbedami few eefraht. Bet ne-isnahza wiss pehz prahtam. Bahru neddekas nemaj darbu us tihrumeeem nedabbiua, tadeht ka ar neweenu newarreja farunnatees, un ko tad wehl nopolnija, tas bij ja-ismafsa par fugga braufschau schurp un turp. Wehl nabbagati Saratowâ abrauza, vihriisch pats wahjisch palifka, arween flimmals un flimmals, fil-tas semmes karfonis winnu bij sagrabbis, — schehligi zilweli winnu us lasareti aishvedda, fur pehz kahdahm deenahm nomirra. Nabaga Trihnite at-stahjabs ar maju behrninu un ar ohtru us gruhtahm kahjahm eedama, — bes kapeitas naudas. — Tè nu nabbadsitei leeta bija til garra ka platta un arri pehdigais draugs, saldats, Samaras gubernijâ jaunu weetu usnehma un no winnas schikhjrah. — Bads, aufstums, plifikums — wißwiffadas breesmas nabbaga feewinai uskritta un turflahnt wehl maj behrnisch us rohkahm bij janehsa. Tah-das breesmigâs behdâs es winna pats Saratowâ fatti un Iggauu wallodu arri prasdams, to nelaimes stahstu no winnas muttes dsirdeju. Dauds maj winnai palihgu pafneedis, nabbadisti zitteem labbeen draugeem pee firds liffu, kas foehlija par to gahdaht, ka haddâ nenonihktu, — bet ko nu Trihnite tahtak darrihs? Wai us mahju greefisees? Schè irr nab-hags un tur buhs par ubbagu — un kas tad to dahrgu zetta naudu pafneegs? So neween winna us tahdu musku wihsj behdâs irr eekrittus, bet ir wehl daschi zitti Iggauu, kas schobrihd ar fulliti zaue Saratowas celahm wasajahs.

Luhf schè, mihtais laffitajs, tewim diwi bilden no filtas semmes esmu usmahljejis, kas irr tihra pateeëiba. Skattees us wianahm un raugi, kas pee ta isnahf, ja semneeks nau meerâ ar sawu istif-schanu un mahjas buhshanu, — ja negribb wairs waiga sweedroß maist pelniht, ka bibile fazzihts, bet ar abbahm rohkahm leelu baggatibu eemantoh. Pehz selta dsennahs un — baddu sagrabbi! Baddu, beh-das un nahwi! — Gan irr teesa, ka schai pufse zilwels abtrakti warr pee baggatibas tilt, ne ka Wid-semme, jo semme irr brihnum angliga un suhdus nekad nepagehr, — bet tas arri teesa, ka schè tilkai tahdi wihi warr semmi eedabbiht un derrigi ap-lohpt, kam jau tahdi tuhfstoschi keschâ, kas Kreewu un Wahzu wallodu proht, kas ar wißwiffadeem lautneem mahzijuschees apekt un kas nebihstabs no breesmiga karfona un Wolgas uppes drudscheem.

Schabs wahjibas iffatram uskribt, kas no tablenes naht un schè gruhtu semmes darbu strahda, un no 5 wahjem gandrihs arween diwus kappâ leek. Tahdi irr filtas semmes labbumi un breesmas un ja tu mannim netizzi un wiss to pats gribbi isprohweht — nu tad nabz un prohwe, bet fargees, brahl, ka tewim pehz nelahjabs ka Geerdam Rubbescham un nabbaga Trihnite!

Tas til kahds rets gaddijums ween, pahr ko schabdas finnas dabbujam, bet zif nebuhs to nelaimigo, pahr kurreem nefahdas finnas muhsu ausis ne-at-nahf! Bis daschas familijas buhs pobstâ aishgahjuschas, ka ne wehsts no tahm. Un tomehr — woi schahdas finnas gan daudseem isdohdahs par pâ-mahjischau, ka lai tee no tahdas pahrgalwibas is-fargahs? — kas to warr finnaht. Schahdi tautini, kas no melli finnahm apmahniti, ne kahdâ wihsj to neleekahs isrunnaht, nedj labbu padohmu peenemm, un kad tahdeem arri nahf pretti tahdi, kas jau sawu pobstu panahfuschi un us sawu tehwischku atpakkat greechahs, tad ir tahdeem tee netizz, bet fakfa, ka tee paschi dumji bijuschi, woi liffuschees fewi no prettineeem pahrrunnatees, — schè tahdi mulki ne-effoh un tadeht schèem arri til filkti ne-isdohfcho-tees wis. Tapehz tad arri wehl schodeen tahdi aish-reisotaji un filtu semmju laimes melletaji wehl arween fatekami. Pat wiina swehtdeenâ pehz pufse-deenas 3 Kursemneku wesumus Rihgâ us turgus platscha redseju, kas arri bij tahdi laimes melletaji; bet no schèem tautneem nefâ newarreju isdabbiht no kirenes tee? kas tee tahdi? un us kurreni winna grib-beja dohtees; jo schèe laudis un ihpaschi weens wezzis, kas teem zitteem ka par waddonu mettees, bij us pahrgalwigahm un negohdigahm atbildehm ween gattawas un gohdigu atbildi no ta nedstrdeju. Tadeht arri neweenam nepatikka ar teem runna eelaistees. Nu, lai tad nu schèe apstulbotee mesle tahdu semmi, tahdu nefur ne-usees. Schèe now tee weenigee, ko effam redsejuschi ta aiseijoht, bet wissi to turrejuschi par to labbaço, pahr sawu zetta-mehrki nekahdâs runnas ne-eelaistees un nefahdu padohmu nepeenemt. Ned.

Gaddijums us Wahzeeschu kapjehtas Mostlawâ.

Kurru gan nepahrnemim weenteesigas un svehtas jaufmas, kad tas pa meera-wetas tekkahm, starp kap-penehm staiga? Tas svehtas fluffums, kas schinni weeta walda, pahrnemim eepreezinadams iffatru no-flummuschi, bailligu firdi, turra schet sawam dzh-wibas-mehrkim tuval juhtahs. Ta rahdahs itt ka schè wissas fahpes fluffatas, wissas flumjas weegla-kas tohp, kad usskatta tohs kappus un krusus, furri no svehta meera stahsta, kas iffatru peekusschü tur appakschâ itt laipnigi aplampis turr.

"Bij mihligs, jaufs svehtdeengs rihts," ta stahsta kahds Mostlawâ buhdams Wahzeets, "furâ es no schahdahm jufchanahm un dohmahm pahrnemts, to

Wahzeeschu kapfehtu Moskawā apmekleju. Nesinnu, wai winnu pebz taisnibas par Wahzeeschu kapfehtu ween warr fault, tapebz, fa frustu usrafsti franziskā, anglistā, italiskā, pohtu un freewu wallodā rahda, fa schē daschadu tautu behrni lohpā, zits pee zitta duffs. Tāpat arri newarr wianu par Lutteru kapfehtu fault, jo Kattoleem un Anglisaneescheem irr ta patti datta pee winnas, las Luttereem. Ka Kattoli schē wisswairak teek glabbi, to rahda tas pulks frustu, kas ar Sumprawas Mahrias bilsti puschloti. No tahlenes atskanneja pulkstenus skanna; zittadi wiss, wiss bij itt flusku us schihs svehtas meera-weetinas. Es staigaju dohmu pilns schurp un turp starp kappe-nem, to mirruschu wahrdus laffldams, zitti starp scheem man bij pasihstami. Tad apluhkoju tohs daschadus, no marmora iszirstus monumentus un kappu-atminas. — Schē stahweja garsch us augschu pa-zeldamees mormora stabs, tur atkal eelch marmora skunstigi eelaltas bilden daschadu mirruschu, furru pakkalpalikuschee few par paleekamu peeminau us-zehluschi.

Bik saila tur biju pawaddijis, nesinnaju pats, es nemanniju, fa jau faule arween augstak un augstak bij pa-zehluoses, lihds pehdigi winnas karsti starri manni sahla apgruhtinah. Es taisjohs projam eet, atskattijohs wehl reissi atpakkat us to weetu, furru es warrebuht wairs ne-apstaigaschu nn gribbeju pat-labban pa wahrteem ahra dohtees, te peepeschti weens sahrls man pretti tappa nests. Tas narw kas jauns, fa pilsfehtas ildeenas us kappeem mirruschi tohp nesti un glabbi, tapebz mannu prohmeeschani tas pretti nests sahrls ne-alslaweja un es devohs ahitreem sohreem us preeskhu; bet tomehr tappa mannas azjis us winnu greestas. Winsch bij gluschi prasts un neisgresnohts, bet us winna wahka bij pukku-frohnis, kas gan to baggatako un wissdahrgako sahru buhtu warrejis puschkoht. Tikkai diwi pawaddoni, weena wezza prasti apgehrbussees seewischka un weens stals jauneklis, gahja sahrlam pakkat. Es greejohs apkahrt un peebeedrojohs schim masam pawadditaju pulziam. Kas tappa schē us duffu nests? Wai ta bij bruhte jeb kahds raddineels ta kohti nobahluscha, dīsli nofllummuscha jaunekta? Tas newarreja pebz ta sahrla prasta isskatta ta buht, jo no ta jaunekta smalka apgehrba warreja nolemt, fa winsch pee baggatas familijas peederreja. Ihpaschi schee abbi behounesseji sawadi weens no ohtra ischikhrahs; ta wezza gaspascha bij ar melnu, wezs=mohdes kleitu un ar tahdu paſchu galwas=apseggu gehrbusees, us winnas rohlahm wezzi, noplifuschi zimdi, ar wahdu sakkoht, wiss winnas isskats un apgehrbs nemaj ne-passeja ar winnas skaiti augutschu, smalki apgehrbtu libdsgahjeju. Sahrls tappa drihs pee bedres nolisits, pebz ihfas truhwes=zeremonijas, fluski bedre nolisits. Tumfchi rihbedamas, kritta semmes us fabrku. Jauneklis skattijahs nefustedams us tahm aschi strahdamabm rohlahm, kas tappu itt ahtri pildija. Kappa

kalninsch auga arween augstaks, drihs arri bij gat-taws un libku neesseji gabja probjam. Wezza gas-pascha stahweja, fa islikahs, Deewu lubgdama pee nupat aisbehrta kappa. Us jaunekta waiga bij redhama krampja raustishana, winsch apkahja to ar rohlahm un kritta us zelleem semmē. Es stahweju netahlt ais kohka paslehpées; abbi pee kappa buhdamee nemannijs, fa es wianu tuwumā esmu. „Pee-dohd, ak peedohd!“ skanneja schee wahrdi fluski man-nās ausis. Wai schee no team pee kappa stahwe-dameem nahza, jeb wai ta bij manna pascha karsta edohma, jeb arri kohku schalsteschana, zaur kurreem weeglis wehjisch puhta, to es nesinnu, tik fajuttu, fa affaras pahr manneem waigeem noritteja un man schē kahda pasihstama dseefmineela wahrdi prahtha schahwahs:

„Af mihto wehl zil warredams,

Zil ilgi mihtoh pashedams;

Ta stunda naht — tu schehlooses

Un kappa mässä febrosees!“

Jauneklis drihs atkal pa-zehlahs, nolausa saltu sar-rimu no turpat blakku stahwedama kohka, eesprauda to ahtri kappa smillis un gahja ahitreem sohreem no kapfehtas laufā, bes fa tas buhtu weenreis atpakkat atskattijees. Wezza gaspascha palissa wehl labbu laiku ar faliklahm rohlahm pee kappa; tad greejohs arri winna us eeschanu. Bet te us reissi winna apstah-jahs atkal, nofeydahs us kahda beaka un sahla gau-schi raudah. „Kauns un grehls,“ fazziha wiina pee fewis ar pufsalisti un noflausija affaras ar preeskhanatu. — Taggad es ilgak newarredams notur-retees, peegahju winna klahnt un waizaju: „wai tas jums kahds raddineels ir, so nupat apraktuschi?“ „Af lings,“ winna atbildeja, „ne tik pee radda ween, bet tāpat pee gluschi svehtas zilweka gruhta litsena un behdahm, sirds no schehluma un lihdszeetibas tohpaisgrahbta, kad tahda jauna feedoscha dīshwiba tum-scham semmes klehpim tohp nodohta.“ „Kas tad tas tahds bija?“ jautaju tahtak. „Mihfch laip-nigs behrns,“ atbildeja wezzene, „kas wehl par jaunu un nesinnoschu bij, fa tas tahdā leelā pilsfehtā, kahds Moskawa irr, weens pats us famu rohku buhtu warrejis dīshwoht.“

Wehl pahri jauntaschanas, un wezzene man isstah-stija wissu notifikumu no tāhs nupat paglabbatas jaunas meitenes.

(Us preeskhu veigumi.)

Pehteris un Tschaufste.

Tschauftse. Labriht, Pehter! Nu, woi svehtku polmestas beidsi, fa jau us kahjahm?

Pehteris. Ahre, kas tad ta par runnu! Tad jau man tew tāpat japrafta. Woi tad kahdu reis manni jau redseji sohtus mehrojoht jeb pebz bischumahrites skattotees?

Tschauftse. Nu, brahl, nemem par taunu, to tik ta eeradduma deht jautaju — tapebz, fa tag-

Leeka tizziba.

Juhra tiipat silla rabdijahs, fa debbess, schis widdus bij ittin jaufs. Gelejā stahweja wezzas pils gruēchi. Starp juhru un pils gruēcheem warreja leelu smulki eglaju redsch. Kad wakkara wehjisch puhta, tad eglu- un juhras schnahlschana saweenojahs.

Eglajam labbajā püssē eeraugam ar kohkeem ap-dehstitu salninau, kur smulki pehz Schweižu mohdes usbuhweti nammi atrohdahs. No scheem nammeem saimneeki ohtru tahschu swescheem isihre, kas wai weffelibas jeb zittas lahdas patikschanas deht tahtu no pilssehtas weentulibā gribb dsihwoht. Schee eedsihwotaji, lai gan weens ohtram sweschi, tomehr teek pasihstami un par draugeem un preezajahs par skaidru debbesi, par sauli, pukkeli un saltahm plawahm, semmes-lauschu skaistas dseesmas klaus-damees.

Kahdus gaddus atpalkat, weens no scheem nammeem peederreja dakter fungam, wahrdā Aßter. Dakters bij atraitnis un dsihwoja ar sowu weenigu meitu, Juhli, jau ilgus gaddus schinni widdū, slimneekus ahrstedams un sawu meitini kohpdams. Winna slawa diwidesmit juhdese tahtu wissä schai apriaki bij ispaudusees, un it ihpaschi winsch mahzeja fruhschu slimmibas ahrsteht. Kä putni pawas-farā, nahza ik gaddus bahlas dahmas un wahji fungi schinni elejā, nahza jauni fungi, kas zaurlustigu dsihwi jau trihdesmitā gaddā par ſtrmgalw-jeem palikuschi un heidscht tee wissu nelaimigakee, kam slimmibas eedsimtas.

Muhfu dakteris preesch wisseem gahdaja, labbu padohmu dohdams un par wisseem ruhpädamees. Bet lai gan winsch sawā ammatā uszihtigi strahdaja un Deewā winna puþlinu swehtija, slimneekem weffelibu preeschfirdams, tomehr mantas winnam nekahdas nebij, warreja til knappi zauri tift. Dakteri tungs tai lailā, kur sweschu nebij dauds, aptek-faja seelus apgabhalus, kohpa nabbagus un isdallija teem deenischku maiisi. Winnam pawiffam atschgarni gahja: slimneekus ahrstedams teem wehl peematsaja. Wakkara wihrs laimigs un pilnā meera buhdams nahza mahjās. Weenas ruhpes tikkai winnam pa brihscham firdi speeda, winsch ruhpajahs par sawu meitini Juhli, ko parleku mihloja un kas jau astonpadsmītā gaddā nahza. Dakteris arween nopus-tahs, dohmadams, ka meitai gluschi masu puþru warrehs lihdsi doht un daschureis winsch eefauzahs: „Ak kaut jel prezzieneeki ar tikkumu un skaistumu meerā buhtu!“

Wissi laudis Juhli augustā gohdā turreja. Lai gan winna bij deesgan skaista, tomehr til laipniga un pasemmiga, ka neweens tahs ne-eenihdeja. Bij tāpat labfirdiga kā tehws, tapehz nabbagi laudis winnu par sawu engeli, un baggati par semmes gresnumu usflattijsa.

Kahdu riht' tehws fazzija, lai ar deeneestmeitas polihgu ohtru tahschu uskobpoht, buhschoht ihrestaudis nahkt. Kahds grafs winnam rafstija, ka winna mahsa, ta Durban baroneete, buhschoht ar sawu dehlu Rudolpu us juhmallu nahkt wessetotees; grafs luhds, lai par baroneeti tāpat ruhpejotees, kā preesch-laikā par winnu poþchu.

„Redsefim,“ Aßters us sawas meitas fazzija, „fruhschu slimmiba leelahs schinni familija eedsimta.“

„Ak zik nabbagi tee lautini,“ Juhle behdigti at-bildeja, „zik nelaimiga mahte ar sawu dehlu!“

Jau wakkars mettahs un saule sawus starrus juhrā mehrzeja, kad dakteri pakalnā stahwedams farreeti eeraudfija, kur kahda tschetrdefmit gaddus wezza dahma ar jaunu fungu sehdeja. Dakteris ar sawu meitu gahja winneem pretti lihds pat dahrfa wahrteem, un nu sahlahs apfweizinashana.

Tehws metta ar azzim, un Juhle dewa baroneetei rohku, gribbedama winnu us nammu pawaddiht; dahma Juhlei par to pateizahs. Dakteris pats smah-deja wissu ahrigu laipnibu, nehma Rudolpu aïs rohlas un isrunnajahs ar winnu kā ar wezzi pasihstamu. Scho jauku widdu apfhattijuschi, gahja wakkarinās. Drihs atnahza gultams laiks, un dakteris wehleja saweem weeseem saldu meegu un smaidoms fazzija, ka tahs effoht tahs pirmahs sahles, ko saweem slimneekem noralstoht.

„Nefaprohtu,“ dakteri teiza; tannis trihsdefmit gaddōs, kur par dakteri effu, wehl neweens slimneeks now til weffels issflattijees, kā schee abbi.“

Oħtrā rihtā saulei lehzoħt Rudolps lohgu atwehra un flattijahs us scho jauku widdu. Djestrs wehjinsch puhta masus wilnischus us juhmallu dsihdam, un schee faules starrus spihgutoja kā dimanta afmeni. Schur tur redseja sweineekus pa juhru braukajoht un labbi patahtu juhrā skrehja dampfugge garram. Pils gruēchi un eglais arr deesgan smulki issflattijahs. Daltera dahrfa, kur ahrstes-sahles auga, kahda jauna meita ap pukkeli darbojabs.

Wissi apluhfodams Rudolps fazzija: „Tas widdus brihnum jaufs!“ Pehz tam azzis us Juhles medams nosarka un kluſſu fazzija: „Ta irr smulka!“

Bet pepejchi, itt kā bresmigas nahwes dohmas tam firdi laustu, winsch lohgu aïswehra un gardines nolaida un krehfla nosehsdamees fazzija: „Ko derr dabba ar sawu skaistumu un saweem brihnumeem, ko derr fewa ar sawu daitumu, kad pehz diweem gaddeem jamirst?“

Pa to starpu kahdā tahtā kohlu-rindu starpā baroneete ar dakteri behdigu runnu turreja. Winnas tħallijsa par sawu familiju. Baroneetes wihrs diwdesmit zetturtā gaddā ar fruhschu slimmibu mirris, un ar wiħra tehwu gluschi tāpat bijis. Likkabs, ka Rudolpam schi slimmiba nebij eedsimta; winsch bij stiprs un spebzigs kā oħsols. Par nelaimi raddi tam, par scho famihlijas slimmibu fahluschi tħallijs,

un Rudolps tizzeja, fa wiensch arri ilgak nedfshwo-schoht. Schi tizziba winaam garru sagrohssija, to bailigu un behdigu darridama. Beidsoht winna mahte patte sahka baikotes un ruhypetees.

Dakters wissu usmannigi noklausijees prassija:

„Bif gaddu Rudolpam buhs?“

„Diwdesmit diwi un kahdi mehnescchi.“

„Wai par to laiku manniyah, fa pee dehla tehwa slimmibas sihmes rahdahs?“

„It nekahdas slimmibas sihmes naw rahdiju-schahs; tam wissi lohzelki spehzigi un dsihwibas pilni. Af zif nelaimiga mahte esmu! Wiss, fo zittas mahtes par laimi turr, irr manna nelaime. Ar-ween, kad dehlam azzis skattohs, nomannu, fa klus-sas behdas no winna fids manna dohdahs. — Af, kaut weens dehlu man warretu glahbt, to ka Deewa weetneeku gohdatu!“

Kahdu brihtinu zeeta abbi klussu.

„Wai Juhls sawam dehlam emmu turrejahn?“

„Ne, es patte sawu dehlu sihdinaju.“

„Nu labbi, pehz muhsu daktera sinnashanas tizzu, fa Juhsu dehls naw ar kruhtim slims. Daudsreis atgaddahs, fa eedsimtas slimmibas tad isdseest, kad weffeligas un tihras assinis tahda famihlijä nahk. Un tas ar Juhsu dehlu ta notizzis. Kruhscsu slimmibas winaam naw, bet zitta ligga tam warr zel-tees. Juhsu dehla tizziba, fa effoht ar kruhtim slims un fa pehz diweem gaddeem jamirstoht, winaam garru nospeedihs un to pateesi slimmu padar-rihs. Darbs tik buhs, to leelu tizzibu isdveldeht, tad buhs wiss labbi. Bet tahdas tizzibas wiensch pirms ne-atstahs, tamehr diwdesmit peektä gadda eegahjis, jo diwdesmit zetturto wiensch par sawu mifchanas gaddu ussfatta. Tad wiensch atkal galwu pazels, zerriba un dsihwiba winaam no azzim spihdehs, tad buhs Juhsu dehls isahrstehts.“

„Bet fo lai taggad darram?“

„Bittu neko newarr darriht, fa laika kawellis winaam jagahda, labbak kahds darbs, fo wiensch lab-prahrt strahda.“

„To jau wissu isprohweju. Rudolpam patikka reisoht, brauzahm tadeht us Italiju, Schweizu semmi, Greeku semmi, Spaniju un Schottu semmi, wissur, kur dabbas jaufumi redsami. Daschureis dohmaju, fa man buhs laimejees, bet drihs pehz tam wiensch atkal rahdijahs nepazeetigs un prassija: „Kad reisofim prohjam?“ Balles wiensch bij leels vanzotais un preezigs weesis, bet peepeschti gahja kahda fakta; tur to atraddu behdigu un weenu paschu. „Efsini prohjam!“ wiensch teiza. Weenu laik wiensch mihleja gauscham mustki, bet fchi skunste to arri behdigu darrija. Lassiju ar winau kohpâ daschas labbas grahmatas, — arri tahs neko nelihdseja.“

„Las jaunais slimmeele nemirs,“ dakters teiza, „gan mehs winau isahrstesim.“

Ramehr dakters ta runnaja, attezzeja Juhle un tehwan ap faklu lehrusees to nobutschchoja. Winna

sawâ rihta apgehrbâ un pukku widdû wehl smuk-laka isskattijahs.

Rudolps ar sawu mahti bij no Schweizu sem-mes nahkuschi. Baroneete saweem deenesneekem rakstija, lai wissi nahkoht schurpu. Lihds schim wina ar dehlu dsihwoja daktera famihlijä. Baroneetei Juhle patikka, wina fazija, fa buhshoht neween daktera namina dsihwoht, bet arri pee dak-tergalda ebst. Juhle par schahdu sinnu lohti pree-zajahs.

No scha brihscha bij tilpat baroneetei ka dakteram weenas dohmas. Schihs dohmas nahza winneem prahrt bes kahdas ihpaschas aprehkinaschanas. Wai tas nebij pareist, fa v. Dorban gaspascha Juhli zeeniija un mihleja, kad meitene arr tik laipniga un mihliga rahdijahs? Par Rudolpu Juhle weenadi ruhpejahs, un ta winaa pee katra slimmeele darrija. No paschas pirmahs deenas lakkas Juhlei, fa scha jauna funga weffeliba warretu bohja eet, jo wiensch bij arween behdigis un ta ka fapni; no tahda fee-weeschi newarr tik drihs atrautees, jo teem labprahrt patihk noslehpitas leetas isdibbinah. Dakteram nebij dands wallas ilgi mahjas valist un ar saweem weesem laiku kaweht, tapehz Juhlei par scheem ab-beem slimmeekeem waijadseja gahdaht. Wissi trihs nodfshwoja preezegas deenas. Baroneete lohti pree-zajahs, kad Rudolps un Juhle kohpâ staigaja. No baroneetes mihlestibas arr Juhle sawu dalku dabbuja, jo mahte nabbadsite dohmaja, fa daktera meita win-nas dehlam laiku kawejoht un us tahdu wissi buh-shoht zaur teem diweem bailigeem gaddeem zauri tilt.

Ta tad nu wissi trihs gahja pastaigatees gar juhmallu, pa eglaju, schur un tur. Daschu reis lakkas, fa Rudolps sawu leelu tizzibu pawissam aiss-mifsis. Wissas leetas winau atgahdinaja, fa effoht lustes us dsihwibu. Mahti un Juhli, las abbas par winaa weffeliba ruhpejahs, pee fewim redsedams, sahla brihnetees, fa fids tam kahdu fweschu leetu fajutta, no kam wiensch wehl neko nestnnaja; wiensch dohmâs pats fewim prassija, wai juhra, kalmi un leijas tahdu preeku firdi dewuschti. Baroneete wissu to ar preeku nomannija; preefch winaas bij dehla fids ka usschirkta grahmata, kur wissu warreja lassicht.

Peht kahdahm desmit deenahm Dorban baronee-tes deenesneekli atmazha ar sirgeem, wahgeem u. t. pr. Baur tam zehlahs mass trohfnis daktera kussâ mahjâ. Wehl leelaks nemeers zaur tam Juhles firdi zehlahs. Tahdu baggatibu redsoht winaa no-mannija, zif leela fa starpiba, kas meiteni no bag-gata un augstas kahdas dehla schikra. Meitene ar leelahm schehlabahm redseja, fa baroneetes laip-niba arween wairak sudda.

No schahs deenas Juhla sahla saweem weesem wairak ka fweschnee rahditees. Baroneete lihds ar dehlu to tuhlin nomannija, bet newarreja saprast, tapehz Juhle to darra. Baroneete tillab fa winaas

dehls ar sawu baggatibu nemas neleppojahs un tadehlt tahdas starpibas nebuht nemannijs. Zif dauds reis schi augsta gaspascha zeeredama ar semneeku behrneem satikkahs, ar teem laipnigi isrunnajahs un winnus apschinkoja; zif dauds reis winna parahdija, ka nemas naw lepna, neweena zilwaka par augstaku un semmaku neturredama.

Dehls ar mahti melleja pehz zittas kahdas wainas, kadeht Juhle winnem par sivechneezi gribbeja buht. Rudolps ar sawahm bebdahm taudamees dohmaja, ka Juhle tadeht ar winnu negribboht satiktees, ka tam pehz diweem gaddeem jamirst. Wairak newaijadseja, lai Rudolps sawu wezzu tizzibu usnemm un wehl bzhdigals paleek la lihds schim. Schoreis mahtei tas wehl wairak pee firds gahja, zerredama, ka dehls drihs atspirgees. Baroneete dohmaja, ka Juhle ween pee schahs nelaimes wainiga un tadeht nebij wairs ar meiteni til laipniga. Juhle bij lepna; winna dohmaja, baroneetei taggad effoht schehl, ka ar tahdu nabbaga daltera meitu eelaidusees; tapehz meitene no Rudolpa un winna mahtes arween wairak atkahpahs. Skatt, zif firdehstu tee few nedarrija un zaur tam ween, ka weens ohtra dohmas nesinnaja rikti tulkoht! Kas preeskohdahm trim deenahm to skaistu jaunekli ar tahn diwahm dahmahm, weena stalta mahte, ohtra daika meitene, kohpā redseja, tam waijadseja fazziht: "Lee laimigi!" Bet nu behdas, melnas ka patte nalis, winnu firdis pildija.

Tomehr neisprohtams baroneeti atkal pee Juhles wedda, winna (baroneete) atradda eemesli, zaur lam warreja daltera meitai peekluht. Rudolpam bij pulka, sirgu, un starp teem diwi no Arabeeschu flakkas, smukli, bet til rahmi, ka pats behrns ar teem warreja jaht. Dakters Rudolpam teiza, ka jahschana tam effoht wessliga, bet tadeht, ka winsch preeskohfewis arween to trakkalo sirgu achma, mahte arween winnam jahja lihds. Baroneete schai widdū zettu nesinnaja, tapehz dalters sawai meitai pałahwa, lai schi weesus kahdu reis arri jahschus pawaddohrt un zettu rahdoht.

Schis laika sawellis atkal wisseem trim patikla. Rudolps sirgam muggurā isflattijahs dauds smulkaks; jahjoht winsch nebij wis behdigs jauneklis, te tas pilna spehka rahdijahs, wiffus neekus aismirsdams. Mahtei tas gauschi patikla; winsch us Juhli atpakkat passfattijahs, schi nosarka, galwu us ohtru pufsi pagreesdama.

Weenu riht' jauka laika deht jahja wehl tahlat, ka lihds schim un tilla pee kahda klohsteri. Rudolps bij pawissam nobehdajees un ar bahlu gibmi. Abbas seeweetes fahla ruhpetees, ka Rudolpam kahds launums ne-useetu. Pee klohsteri tikkuchi kahpa wiffi trihs semme un kluweja pee burwim. Te dsihwoja kahdi seschi muhli. Sullainis nahza un isneffa druzin ehdamu leet; sirgi arr tilla argahdati. Sullainis teiza, ja klohsteri eelschypusse gribboht

apfattih, tad preeskohfes to no wiffas firds webloht un buhschoht wiffu rahdih. Rudolps gahja eelschā, dahmas ne.

Schinni brihdī dahmas warreja gan laipnigi isrunnatees, bet lilkahs, ka weena no ohtras kaunahs, tadeht tikkai tukschus wahrdus runnaja.

Rudolps isnahzis fazziha: "Dishwo wessela, memmin, es te palikschu."

"Ko nu muldi," baroneete satruhku sees atbisdeja.

"Negribbu wairs ilgak pa pafauli skraidiht. Kas jau pasuddinahs, ta ka es, preeskohf ta zittur nelur labbakas weetas naw ka klohsteri; nahwe te mannis newarrehs pahrsteigt, jo buhschu arveen fataisjees."

"Bet es, ko tad es Tawa nesaimiga mahte, lai darru! Ko weena patte eefahkschu?"

"Baur manni Lewim neween laime netiks atrauta, bet arri Tawahm bailehm buhs gals. Schè tannis klohsteri kappos manni guldinahs, un wehl tad Lewi miholeschu, kad jau' fenn smiltis mannas meesas flohdsihs."

"Ak Rudolps mihiakis dehlin! mahte bairodamees eefauzahs, kad Tu sinnatu, ko jau no Tawa schuhputa lihds schim Lewis deht effu iszeetu! No ta laika, kur Tu pedsimmi, irr Tawa dwehsele manna dwehsele, es dsihwoju no Lawas dsihwibas un — ak Tu mannu firdi fatreez, to nebuht ne-effu pelniju; newarru tizzeht, ka manni weenu paschu gribbi astaht."

"Laiks jau klah, dsihwibu heigt. Man netihk wairs dsihwoht. Palikschu te klohsteri, kur satru riht' man fazzihs: "Brah, Lew jamirst!"

"Rudolp, zif Tu zeetsfirdigs effi pret teem, kas Lewi mihi!"

"Prett teem, kas manni mihi? Kas es mahtei effu? Wairak winnai no mannis neka naw, ka rai-ses un behdas — tahn waijag' weenreis heigtees."

Schobs wahrdus runnadsams Rudolps fahla fohkus spert us klohsteri. Baroneete pawissam prahfa ismissusi pagreesahs us Juhli, kas lihds schim klußu zeeta, bet nu affaru wairs newarreja aisturreht. Warreja manniht, ka hailes un firds fahpes winnu mohziya.

(Us preeskohf wehl.)

Meesa un gors.

Ar schiem wahreem gribbam tahdus pamahziht, kas ka mehrkalli zitteem pakkat ween darra. Schie zilweli flattahs us augstakeem un gudrakeem, ko tee runna; tiffo kahdu wahrdus dsird, tad to tuhlin bes apdohma runna pakkat, wai tas teesa, wai ne, wai pareisi jeb nepareisi. Kad kahdi no schiem augstmanneem un gudreneekem falka: "Bilwetam garra naw, til meesa ween," tad tee mehrkalli arri us tahn pehdahm pakkat naud: "Nau;" kad tee pirmee falka: "Deewa naw," tad mehrkalli tuhlin pakkat: "Nau!" Tahdu mehrkalli jau arri Latwee-

schu tautā deesgan rohdahs, un ar scheem gribbam runnah.

Wisseem zilwekeem jamirst, to katis sinn; bet kas pehz nahwes ar winnu noteek, kas jatizz. Dasch labs negribb fizzeht, wisch gribb finnaht, jeb labbaak fakkohi, no tahdahm leetahm neka negribb finnaht, fazzidams: „Zilwekam naw garra, Deewa naw.“ Kas tahdus wahrdus mutte nemm, tam to arri wajag' par pateefbu peerahdiht; ja ne, tad tahds wallodneeks irr mels ka wels.

Newarram dohmaht, fa zilweki tik gaddu tuhsstoscheem, wai nu laimigi wai nelaimigi, dsihwo, lai atkal par semmi ween paliktu. Tapehz mehgina sim, wai neisdohsees par to druzin fo finnaht. Sazzifim papreefshu ta: Zilwekam irr meesa, to neweens neleegs; meesai irr kauli, gatta un affinis, tas arri skaidri finnams. Baur kauleem un gattu eet ittin smalkas (juschanas) dsihflinas (schibs now affinis dsihflas). Kauli, gatta un affins zits no zitta ischirrami; tohs newarr pahrmaint, ta fa talkus ar milteem newarr pahrmaint. Kauli, gatta un affinis irr ar uhdenei ta fa peespaiviti; uhdens eeksch zilweka katra weeta atrohdams.

Pee-auguschan zilwekam irr 20 mahrzinu affins; schinnis 20 mahrzinäs affinu atrohd 15 mahrzinu uhdens, un tahs 5 mahrzinäs pastahw no tahdahm leetahm, zaur fo zilweka meesa aug un teek ustur-reta. Ta leeta, fo par gattu fauzam, irr zaur zausrim ar affins dsihflitehm pildihta, ta fa newarr ischirk, fur gatta fabkabs un dsihflites gals heidsahs.

Tapat zaur kauleem eet smalkas affins - dsihflas; bet winnas tik smalkas, fa tik ar leeluma glahsi redjamas.

Kad nu tahs trihs leetas, prohti: kaulus, gattu un affini bes ta tur eekschä buhdama uhdenei ap- flatta, tad isnahf schahds fwars: Kaulu irr 14 mahrzinäs, gattas un affinu 24, uhdens 116 mahrzinäs. Kad kaulus wairak ismekle, tad atrohd, fa winni taisijusches no semmes un no lihma. Schai kaulu - semmei irr wiss'wairak kalku daffas flaht. Lihmis taisijees pa pussei no ohgles un pa pussei no gahsahm, kas gaisam un uhdennam lihdsigas.

Kad kaulus ta ismekle, tad atrohd, fa 14 mahrzinäs kaulu irr 10 mahrzinäs ohglu un 2 mahrzinäs gahsas.

Kad gattu un affini 24 mahrzinäs ismekle, tad arri atrohd fa tur irr 12 mahrzinäs ohglu un 12 mahrzinäs gahsas, kalku gatta un affini naw. Ta tad nu zilweka meesa irr taisijushehs no 14 mahrzinahm ohglu, no 10 mahrzinahm kalku, no 14 mahrzinahm gahsas un no 115 mahrzinahm uhdens.

Lee, kas dohma, fa zilweka gars no zilweka pa- scha meesas zellotees — tas irr tik dauds: gars un meesa ta patte leeta, gars par meesu now augslaks — tee mums tak warrehs fazziht, fa 14 mahrzinäs kalku, 116 mahrzinäs uhdens ar 14 mahrzinahm

gahsas jeb gaifa, kas wiss pee semmes leetahm peederr, par tahdu maschini istaifahs (tas irr, par zilweku paleef), kas dohma, juht, runna, atminnahs, ar weenu wahrdu, prahliga irr.

Mehgina sim saprast, us kahdu wibsi skunstigi samisita leeta no ohglehm, falkeem uhdens un gahsas warr aprehkinaht saul' un mehnefs lehfschanu, no-eeschanu un aptumfchoschanu, warr aprehkinaht swaigau zeffu, fa warr schi jaufa leeta (zilweka meesa), kas, fa jau redsejahn un finnam, no semmes zehlusehs, dseefmas taisiht, bilden mahleht u. t. pr.!

Mehrakki atbildehs, fa to nedarroht wis weena no tahn leetahm, no kam zilweks taisijees, bet wiss fas kohpä zaur kohti skunstigu saweenoschanu; winnas to darroht paschas no fewis. Kad ohgless, kalki, uhdens un gaifs paschi no fewis tahdas leetas warr darriht, tad zilwekam pascham no fewis wajadseja ta spehla buht, kad gribb nomirt unzik ilgi gribb dsihwoht. Bet ta naw wis; dasch wissu sawu mantu par weenu dsihwibas gaddu aldohtu, bet kad jamirst tad jamirst.

(Us preefshu weh.)

Kohpmannu dsihwes likumi.

Neaismirsteet nekad, ta Juhsu kahrtta irr weena no tahn augstakahm kahrtahm; — sargatees no tam, fa sawa kahrtta fewi par to augstako neisturratee.

Sapelneet naudu fo dsihwoht; nedsihwojeet tikkat naudas pelnischanas deht.

Ar sawu naudu sapelneet naudu; — nerehkinjeet naudu par nopolnu augstakas leetäas.

Turret allaschin zeena gohdä, fo ar sawu darbu nopolneet; — dsennatees zeenu un gohdu no zitteem pelniht.

Dsennatees ar apdohmu pehz sawa labbuma; — nedarreet ar apdohmu zitteem nelabbumu.

Turret naudu wehrte; newehrtejeet wihru pehz naudas.

Druzintas.

Tas naw wis wilks, kas wilkeem lihdsi fauz, kad wilku starpä rohdahs,
Bet tas, kas wilkeem lihds us aitu meddischanu dohdahs.

Tik tehwa semmei dohdi sawu sirdi
Un preefsch tahs strahda, wai tu dsirdi!

Dasch fakka gan: „Es esmu tautas mihletajs,”
Bet netizz' wis, fa tas tas ihstenajs.
Ar wahrdeem dauds proht smukki leelitees,
Bet darbös mas preefsch tautas kahds gribb rahbitez.

Atributed to A. Leitan.

No Bensures atweblebis.

Rihga, 2. April 1871.

Drikkehrs un dabujams pee vilchu- un grahmatu-otketaja Verni Piates, Rihga, pee Pehtera-bafnigas.